

ΟΙ ΑΔΗΛΟΙ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

Τοῦ κ. ΠΑΝΑΓΗ ΣΟΛΟΜΟΥ

Ἀπὸ τὴν προπολεμικὴ ἐποχὴ ἐκληρονομήσαμε ἕναν ἀδικοιολόγητο πανικὸ γιὰ τὸ συναλλαγματικὸ ἰσοζύγιο τῆς χώρας. Ἐξ αἰτίας αὐτοῦ τοῦ πανικοῦ ἐφαρμόσαμε ἐλέγχους καὶ ἐμιμηθήκαμε μεθόδους προστασίας τοῦ συναλλάγματος ποὺ ἐφήρμοζαν οἱ Γερμανοὶ καὶ οἱ ἄλλες χώρες τῆς Κεντρικῆς Εὐρώπης, ποὺ ἔχουν ἐξαγωγικὲς βιομηχανίες καὶ παράγουν συνάλλαγμα, ἐνῶ ἡμεῖς δὲν εἴχαμε, προπολεμικὰ τοῦλάχιστον, ὑπολογίσιμες ἐξαγωγὲς καὶ οἱ συναλλαγματικοὶ μας πόροι ἐστηρίζοντο σὲ μεγάλο βαθμὸ στὰ ἐμβάσματα καὶ τὸ ναυτιλιακὸ συνάλλαγμα, δηλαδὴ στοὺς ἄδηλους πόρους καὶ τὴν φιλοπατρία τῶν Ἑλλήνων.

Ἄς μὴ ξεχνοῦμε ὅτι ἡ Ἑλλάς παρουσιάζει τὸ μοναδικὸ φαινόμενο νὰ ἔχη ἕναν τεράστιο ἐμπορικὸ στόλο, στόλο ποὺ συναγωνίζεται τοὺς στόλους ὑπερανπτυγμένων χωρῶν. Ἐπίσης ἔχει 2.000 ἀποδήμους, καλὰ ἐγκατεστημένους, ποὺ ἐργάζονται παραγωγικὰ καὶ εὐημεροῦν καὶ εἶναι στενὰ συνδεδεμένοι μὲ τὴν γενέτειρα, μὲ τὸ χωριό. Καμμιά ἄλλη χώρα δὲν ἔχει νὰ παρουσιάσῃ αὐτὸ τὸ τεράστιο κεφάλαιο, αὐτοὺς τοὺς δύο ποταμοὺς εἰσροῆς συναλλάγματος.

1918 - 1920. Ἡ δραχμὴ ἀμέσως μετὰ τὸν Α' Παγκόσμιον Πόλεμον ἦταν σκληρὸ νόμισμα διότι ἡ διεθνὴς πίστη τῆς χώρας ἦταν σὲ ὑψηλὸ ἐπίπεδο, χάρις στὴν συνθήκη τῶν Σεβρῶν καὶ τὴν πολιτικὴ καὶ στρατιωτικὴ κατάστασις τῆς ἐποχῆς. Καὶ οἱ ἑλληνικὲς περιουσίες ποὺ ἦταν στὸ ἐξωτερικὸ δὲν ἦταν κρυφές καὶ ἄσχετες μὲ τὴν Ἑλλάδα.

Καὶ μόνον μετὰ τὴν μεταπολίτευσιν τῆς 2 Νοεμβρίου τοῦ 1920 ἡ πίστη τῆς χώρας κατέρρευσε καὶ κλονίσθηκε τὸ νόμισμα.

Κατὰ τὴν κρίσιν αὐτὴ, ἐπεβλήθησαν γιὰ πρώτη φορὰ οἱ περιορισμοὶ καὶ οἱ ἔλεγχοι ποὺ ἐγκαινίασαν μίαν κατάστασιν, ἡ ὁποία ἐμελλε νὰ ἀποβῇ ὀλέθρια γιὰ τὴν οἰκονομίαν μας. Καὶ ἐάν ἦταν δικαιολογημένα τὰ μέτρα αὐτὰ σὲ ἐποχὴ ἐθνικῆς συμφορᾶς ἢ καὶ ἐφ' ὅσον διαρκούσε ὁ πόλεμος στὴν Μικρὰ Ἀσίαν, δὲν ἐδικαιολογοῦντο μετὰ τὴν συνθήκην τῆς Λωζάννης. Ἐν τούτοις, οἱ ἔλεγχοι καὶ ἡ ἀστυνόμευσιν τοῦ συναλλάγματος δὲν ἐσταμάτησαν.

Μία ἀπὸ τίς πιὸ τραγικὲς συνέπειες εἶναι ὅτι οἱ Ἕλληνες τῆς Ἀμερικῆς ποὺ, παρὰ τὴν ἐθνικὴν συμφορὰν τοῦ 1922, ἐξακολουθοῦσαν νὰ κατα-

θέτουν στην Έθνική Τράπεζα, μετά τις δραχμοποιήσεις και τις διχοτομήσεις του χαρτονομίσματος και των καταθέσεων, έπαυσαν να καταθέτουν στην Έθνική Τράπεζα.

Και δυστυχώς αυτό δεν είχε επίπτωση μόνο στην έθνική οικονομία, αλλά και στους ίδιους τους ξενητεμένους αδελφούς μας. Γιατί μετά το κράχ της Αμερικής του 1929 έπτώχυσαν όλες οι μικρές Τράπεζες, στις όποιες κατά κανόνα μετέφεραν τις καταθέσεις τους οι Έλληνες της Αμερικής για να παίρνουν τον ίδιο τόκο που έπαιρναν από την Έθνική Τράπεζα, με αποτέλεσμα να χαθούν οι οικονομίες τους και να παύσουν τα έμβάσματα.

Αν δεν επικρατούσε η μυωπική αυτή αντίληψη και οι υπεύθυνοι έβλεπαν ότι η Ελλάδα της εποχής εκείνης, κυρίως σε άδηλους συναλλαγματικούς πόρους μπορούσε να στηρίζεται, θα κατέληγαν στο συμπέρασμα ότι η μόνη έλπίδα για την έξασφάλιση ίσοζυγίου πληρωμών ήταν η προσέλκυση των κεφαλαίων των αποδήμων Έλλήνων, αλλά και των ξένων εκείνων, οι όποιοι φεύγοντας τους περιορισμούς της ίδιας τους της πατρίδας, άναζητούσαν έλεύθερες άγορές χρήματος για να έξασφαλίσουν τις περιουσίες τους.

Οι Έλληνες έφοπλιστάι στους όποιους ώφειλετο η οικονομική άνθηση μετά το 1918 έξακολουθούσαν να εργάζονται και να κερδίζουν, αλλά έφυγαν από την Ελλάδα και την κακή της διοίκηση

1931 ύποτίμηση λίρας. Το ρόλο της έλεύθερης άγοράς τον έπαιζε, την εποχή εκείνη, η Άγγλια, η όποια όμως μετά την ύποτίμηση της λίρας το 1931 έπαψε και αυτή να έμπνέη την έμπιστοσύνη που ένέπνεε έως τότε. Και πάλι βρέθηκαν με φαλκιδεμένες τις περιουσίες τους οι Έλληνες του έξωτερικού και η Ελλάδα αντί να χαλαρώσει, ένέτεινε τους συναλλαγματικούς της περιορισμούς.

Έτσι βλέπαμε το όξύμωρο φαινόμενο να προσπαθούμε να προστατεύσουμε συνάλλαγμα, το όποιο παρήγεται μονάχα από «άδηλους» (άπιστους) πόρους και τους όποιους αντί να ένθαρρύνουμε να έρχονται στον τόπο, τους τρομοκρατούσαμε και τους διώχναμε με τους περιορισμούς και την άστυνόμευση του συναλλάγματος.

1945 — 1953 Δημαγωγία. Και έρχόμαστε στην εποχή μετά τον δεύτερο Παγκόσμιο πόλεμο, εποχή κατά την όποια η Ελλάδα βρέθηκε καθημαγμένη και οικονομικό ράκος στο έσωτερικό, αλλά με πολύ άνεβασμένη τη φήμη και το κύρος της στο έξωτερικό.

Μεταξύ δέ των πρώτων, οι όποιοι συντελούσαν στην προβολή της Ελλάδος ήταν τα άπόδημα παιδιά της, τα όποια αισθάνονταν τον αντίκτυπο του έλληνικού μεγαλείου και την άνάγκη να συμβάλουν για την άποκατάσταση του όμαλού ρυθμού στη χώρα, έφ' όσον αυτοί όχι μονάχα δεν είχαν ύποστή τις κακές συνέπειες της έποποιίας αλλά είχαν άποκομίσει μονάχα τα όφέλη.

Δυστυχώς οι κεντροαριστερές κυβερνήσεις, οι όποιες διοίκησαν τη

χώρα μέχρι τοῦ Συναγερμοῦ, ἀντί νά συλλάβουν τὸ μέγεθος τοῦ κεφαλαίου τὸ ὁποῖο διέθετεν ἡ χώρα, καὶ νά τὸ ἀξιοποιήσουν, ἠναλώθησαν σὲ δημοκοπίες, οἱ ὁποῖες ἀπέβλεπαν δηθεν στὴν καλυτέρευση τῶν συνθηκῶν διαβιώσεως τῶν ἀναξιοπαθόντων, εἰς βάρος τῶν ὀλίγων πού εἶχαν ἀπομείνει νά ἐργάζονται παραγωγικά. Στὴν πραγματικότητα ἡ πολιτικὴ αὐτὴ ἀπεθάρρυνε τοὺς λίγους πού ἐργάζονταν παραγωγικά καὶ τοὺς ἔκανε νά ἐκπατρίζονται. Ἐνῶ ἡ μεγάλη μάζα τοῦ κόσμου ἀφήνετο νά πιστεύῃ ὅτι θὰ μπορῇ νά ζῆ χωρὶς νά ἐργάζεται καὶ νά παράγῃ.

Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἡ Ἑλλάς δὲν θὰ εἶχε τίποτε νά χάσῃ, ἀλλὰ ἀπεναντίας θὰ εἶχε ὄλα νά τὰ κερδίσῃ, ἂν ἀντὶ τῶν δημοκοπικῶν θεωρητικῶν οἰκονομικῶν ἀκροβασιῶν, στίς ὁποῖες κατέφυγαν οἱ διοικοῦντες, εἶχαν ἀφήσει ἐλεύθερη τὴν ἐμπορία τοῦ χρήματος, στὴν ὁποία ἔχουμε μεγάλη εἰδίκευση καὶ ἀπέτρεπαν τόσο στίς Τράπεζες ὅσο καὶ σὲ καθέναν πού θὰ ἤθελε, νά ἐμπορεύονται τὸ συναλλάγμα διεθνῶς.

Δὲν σκέφθηκαν οἱ ὑπεύθυνοι ὅτι ὑπάρχουν χώρες τῶν ὁποίων οἱ πολῖται ἀναζητοῦν ἀσφαλεῖς καὶ ἐλευθέρους λιμένες γιὰ νά τοποθετήσουν τίς οἰκονομίες τους καὶ ἀκόμη περισσότερο δὲν σκέφθηκαν ὅτι στίς χώρες αὐτὲς ζοῦν Ἕλληνες, οἱ ὁποῖοι τόσο ἀπὸ συναισθηματικὴ ὅσο καὶ ἀπὸ συμφεροντολογικὴ ἄποψη, θὰ ἦσαν πρόθυμοι νά τοποθετήσουν τὰ χρήματά τους στὴν Ἑλλάδα ὑπὸ διάφορες μορφές.

Ἡ Κυβέρνηση τοῦ Συναγερμοῦ ἐτόλμησε νά ἄρῃ τοὺς περιορισμοὺς στίς εἰσαγωγὰς μὲ ἀποτέλεσμα νά σταθεροποιηθοῦν οἱ τιμὲς καὶ νά παύσῃ ὁ πληθωρισμὸς. Δὲν εἶχε ὅμως τὸ θάρρος νά καταργήσῃ καὶ τοὺς συναλλαγματικούς περιορισμοὺς.

Ἐμπόδιο : οἱ συναλλαγματικοὶ περιορισμοί. Ἄλλὰ ἄς δοῦμε τί σκοπὸ ἔχουν οἱ συναλλαγματικοὶ περιορισμοί ; Ἡ ἀπλὴ ἀπάντηση βέβαια εἶναι : «τὴν προστασία τοῦ συναλλάγματος». Ποιοῦ ὅμως συναλλάγματος ; Τοῦ συναλλάγματος πού εἰσάγεται ἀπὸ τίς ἐξαγωγὰς ; Αὐτὸ ἐλέγχεται αὐτομάτως. Τοῦ συναλλάγματος πού προέρχεται ἀπὸ τοὺς ἀδήλους πόρους ; Ἄφοῦ ὅμως οἱ πόροι εἶναι ἄδηλοι, πῶς ξέρομε τὸν βαθμὸ στὸν ὁποῖο προστατεύεται ἢ ὑπονομεύεται τὸ συναλλάγμα μὲ τὰ μέτρα αὐτά ; Τὸ συναλλάγμα τὸ ὁποῖον κρατεῖ ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ; Ἄλλὰ αὐτὸ δὲν διατρέχει κανένα κίνδυνο ἀπὸ τοὺς λαθρεμπόρους τοῦ συναλλάγματος. Κίνδυνο διατρέχει ἀπὸ τοὺς περιορισμοὺς καὶ τοὺς ἐλέγχους καὶ τὴν ἀστυνόμευση τοῦ συναλλάγματος.

Οἱ συναλλαγματικοὶ λοιπὸν περιορισμοὶ ἀποβλέπουν στὸ νά ἐμποδίσουν τοὺς ἀδήλους συναλλαγματικούς πόρους νά διοχετεύωνται εἰς τοὺς ἰδιῶτες ἀντὶ εἰς τίς Τράπεζες. Ἄλλὰ τὸ ἐπιτυχάνουν αὐτό ;

Καὶ ἂν ἦταν ἐλεύθερο τὸ συναλλάγμα, τί θὰ γινόταν ; Γιατί νά πηγαινε πῶς πολὺ στοὺς ἰδιῶτες ἀπὸ ὅσο θὰ πηγαινε στίς Τράπεζες, ἐφ' ὅσον οἱ ἰδιῶτες θὰ μπορούσαν νά ἀγοράσουν συναλλάγμα ἀπὸ τίς Τράπεζες στὰ σίγουρα καὶ σὲ ἐπίσημη τιμὴ ; Τί θὰ τὸ ἔκαναν ὅμως οἱ ἰδιῶτες ; Δὲν θὰ κατέθεταν στίς Τράπεζες γιὰ νά παίρνουν τόκο ; Καὶ ἐάν

ἦσαν ἐλεύθεροι οἱ ἔμποροι νὰ πουλοῦν σὲ συνάλλαγμα, δὲν θὰ πουλοῦσαν περισσότερα στοὺς ξένους καὶ οἱ ξένοι δὲν θὰ ξόδευαν παραπάνω μὲ τὸ νὰ μὴν ἔχουν νὰ τρέχουν στὶς Τράπεζες γιὰ ν' ἀλλάξουν τὰ χρήματά τους, ἀλλὰ μὲ τὸ νὰ τὰ δίνουν αὐτούσια στοὺς ἐμπόρους, τὰ ξενοδοχεῖα κλπ.; Οὔτε βέβαια καὶ οἱ μετανάστες καὶ οἱ ναυτικοὶ θὰ ἐλιγότευαν τὰ ἐμβάσματά τους ἂν εἶχαν ἀρθῆ οἱ περιορισμοί. Πρέπει, ἀντίθετα, νὰ θεωρηθῆ βέβαιο ὅτι θὰ τὰ ἠῤῥξαναν.

Δὲν εἶναι λοιπὸν ἀλήθεια, ὅτι τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἰσχύουν γιὰ τὴν προστασία τοῦ συναλλάγματος στὴν Ἑλλάδα, μακρὰν τοῦ νὰ ἐμποδίζουν τοὺς ἀδηλοὺς πόρους νὰ φεύγουν ἀπὸ τὸν τόπο μας, τοὺς ἐμποδίζουν νὰ μπαίνουν; ; ; Καὶ κάτι ἄλλο ἂν οἱ κάτοικοι τῆς Ἑλλάδος εἶχαν περισσεύματα χρημάτων καὶ ἤθελαν νὰ ἀποκτήσουν συνάλλαγμα στὸ ἐξωτερικό, δὲν θὰ τοὺς ἦταν δύσκολο νὰ τὸ ἀποκτήσουν μὲ τὰ ἑκατομμύρια τῶν Ἑλλήνων ποὺ ζοῦν στὸ ἐξωτερικό καὶ ποὺ ὅλοι ἔχουν δεσμοὺς μὲ τὸν τόπο. Ἐν τούτοις δεκάδες ἑκατομμύρια δολλάρια ἔρχονται σὲ ἐμβάσματα μὲσφ τῶν Τραπεζῶν, πρᾶγμα ποὺ ἀποδεικνύει ὅτι δὲν περισσεύουν δραχμὲς γιὰ ἀγορὰ συναλλάγματος ἢ ὅτι ὅσοι ἔχουν δραχμὲς, προτιμοῦν τοὺς ὑψηλοὺς τόκους ποὺ ἀποδίδουν οἱ τοποθετήσεις στὴν Ἑλλάδα (10% κρατικά δάνεια) παρά τὴν ἀμφίβολη κατοχὴ ξένου συναλλάγματος σὲ ξένη χώρα χωρὶς τόκο ἢ μὲ ἐλάχιστο τόκο καὶ μὲ περιωρισμένη δυνατότητα ρευστοποιήσεως.

Ἐπειτα, οἱ ξένες μεγάλες Τράπεζες οὔτε καὶ ἄτοκες καταθέσεις δέχονται ἀπὸ τὸν καθένα καὶ τὰ ποσὰ πρέπει νὰ εἶναι σημαντικά. Καὶ πόσοι κάτοχοι σημαντικῶν ποσῶν στὴν Ἑλλάδα περιμένουν ἐλευθερία συναλλάγματος γιὰ νὰ τὰ ἐξαγάγουν στὸ ἐξωτερικό; Μήπως δὲν κυκλοφοροῦν ἐγκύκλιοι ξένων χρηματιστηριακῶν οἴκων ἐγκατεστημένων στὴν Ἑλλάδα ποὺ προσφέρουν τίς ὑπηρεσίες τους;

Ἡ μήπως θὰ ἔβλαπτε ἡ τοποθέτηση οἰκονομιῶν σὲ ξένες χώρες; Φτάνει νὰ ἀνήκουν σὲ Ἕλληνες. Σήμερα καὶ αὐτὸ τὸ δολλάριο κλονίζεται καὶ οἱ χρηματιστηριακοὶ τίτλοι διεθνῶς δὲν παρουσιάζουν πολὺ μεγάλο ἐνδιαφέρον καὶ προβλέπεται ὅτι καὶ κατὰ τὸ 1969 ἡ ἀντιπληθωριστικὴ πολιτικὴ τοῦ Νίξον θὰ προκαλέσῃ σημαντικὴ πτώση στὸ Χρηματιστήριον τῆς Νέας Ὑόρκης.

Περισσότερο ναυτιλιακὸ καὶ μεταναστευτικὸ συνάλλαγμα

Καὶ ἀγνοοῦμε τελείως ὅτι τόσο τὸ ναυτιλιακὸ ὅσο καὶ τὸ μεταναστευτικὸ συνάλλαγμα θὰ μπορούσαν νὰ εἶναι πολλαπλάσια ἐπειδὴ εἶναι βέβαιο ὅτι τὸ μεγαλύτερο μέρος τῶν προσόδων τῶν ἐλληνικῶν ναυτιλιακῶν ἐπιχειρήσεων καὶ τῶν ἐργαζομένων σ' αὐτὲς Ἑλλήνων ἀπὸ τὴν Μικρασιατικὴν καταστροφὴν κι' ἔπειτα, διοχετεύονται πρὸς ξένες ἐπενδύσεις εἴτε ὑπὸ μορφήν καταθέσεων σὲ ξένες Τράπεζες εἴτε ὑπὸ μορφήν ἄλλων χρηματιστηριακῶν ἀξιών. Καὶ αὐτὸ γιὰτί στὶς ξένες Τράπεζες μποροῦν νὰ

διακινούν ελεύθερα τὰ χρήματά τους χωρίς διατυπώσεις και ταλαιπωρίες.

Ἡ Κυβέρνηση ἀναγνωρίζει τὴ σημασία ποῦ ἔχει ἡ ἐλευθερία τοῦ συναλλάγματος καὶ ἐψήφισε νόμο ποῦ ἐνθαρρύνει τοὺς μετανάστες καὶ τοὺς ναυτικούς νὰ καταθέτουν τὶς οἰκονομίες τους σὲ συνάλλαγμα, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ γίνεται ὑπὸ ὄρους, γιατί δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ ἀλλοιῶς ἐφ' ὅσον δὲν γενικεύεται ἡ εὐχέρεια αὐτὴ γιὰ ὄλους τοὺς Ἕλληνες καὶ τοῦτο δυσκολεύει πολὺ αὐτὸ ποῦ ἐπιδιώκεται.

Γιατὶ μεταξύ τῶν ἄλλων οἱ Ἕλληνες τοῦ ἐξωτερικοῦ (μετανάστες καὶ μὴ) δὲν ἔχουν κατὰ κανόνα τὸν καιρὸ νὰ μελετοῦν τί ἐπιτρέπεται καὶ τί ὄχι σχετικὰ μὲ τὸ συνάλλαγμα. Πολὺ δὲ λιγώτερο οἱ ξένοι.

Εἰσροὴ συναλλάγματος ἀπὸ Ἀνατολὴ καὶ Δύση

Ἡ κρίση στὴ Μέση Ἀνατολή, οἱ ταραχὲς στὸ Χόγκ Κόγκ, τὰ κινήματα στὶς χώρες τῆς Ἀφρικής, ἡ κατάσταση στὶς γειτονικὲς κομμουνιστικὲς χώρες, ὁ πληθωρισμὸς στὶς χώρες τῆς Λατινικῆς Ἀμερικῆς, ἀκόμη οἱ ταραχὲς στὶς Η.Π.Α. ἀλλὰ καὶ ὁ μεγάλος πλοῦτος τῶν πετρελαιοπαραγωγῶν χωρῶν τῆς Ἀσίας, ἀποτελοῦν σοβαροὺς λόγους γιὰ τὴν ἐκροὴ συναλλάγματος ἀπὸ τὶς χώρες στὶς ὁποῖες ἡ διακίνηση τοῦ συναλλάγματος εἶναι ἐλεύθερη καὶ ὅπου ὑπάρχουν εὐκαιρίες γιὰ κέρδη. Χώρες ὅμως ὅπου νὰ ὑπάρχη καὶ ἐλευθερία συναλλάγματος καὶ εὐκαιρίες γιὰ κέρδη δὲν ὑπάρχουν. Ὅλες οἱ χώρες τῆς Κεντρικῆς Εὐρώπης ὅπου ὑπάρχει ἐλευθερία συναλλάγματος δὲν παρουσιάζουν τὶς μεγάλες εὐκαιρίες γιὰ κέρδη, τὶς ὁποῖες παρουσιάζει ἡ Ἑλλάς καὶ ἡ διοχέτευση χρημάτων σ' αὐτὲς εἶναι ἐλάχιστα ἀποδοτικὴ. Ἀκόμη καὶ οἱ τόκοι τῶν Τραπεζῶν, ὅπου τυχόν πληρώνονται τόκοι, εἶναι ἀμελητέοι.

Οἰκονομίες Ἑλλήνων ὑπηκόων στὸ ἐξωτερικὸ

Τὰ μισὰ ἀπὸ τὰ 2.000.000 ἀπόδημα παιδιά τῆς Ἑλλάδος ἐξακολουθοῦν νὰ ἔχουν τὴν ἐλληνικὴ ἰθαγένεια καὶ φυσικὰ ὑπόκεινται στοὺς ἐλληνικοὺς νόμους. Ὅλοι αὐτοὶ ἔχουν οἰκονομίες καὶ πολλοὶ ἔχουν μεγάλες περιουσίες, τοποθετημένες, ὅπως εἶπαμε, στὸ ἐξωτερικὸ, γιὰ νὰ μποροῦν νὰ τὶς κινῶν ελεύθερα. Ἀλλὰ ἡ κατοχὴ περιουσίας στὸ ἐξωτερικὸ εἶναι παράνομη ἐφ' ὅσον χώρα τῆς μοίμου κατοικίας τους θὰ γίνῃ ἡ Ἑλλάς, πρᾶγμα ποῦ συντελεῖ στὸ νὰ ἀλλάζουν οἱ Ἕλληνες ὑπηκοότητα, ὥστε νὰ μὴ ζοῦν στὴν παρανομία. Ἐτοὶ ὅμως ἡ Ἑλλάς χάνει ἓνα μεγάλο μέρος τῶν ἱκανῶν παιδιῶν τῆς καὶ τοῦ πλοῦτου τους.

Ἄν ρίξουμε ἓνα βλέμμα στὸν κόσμον, θὰ δοῦμε ὅτι μόνον οἱ χώρες ὅπου ἐπικρατεῖ ἐλευθερία συναλλάγματος ἔχουν συναλλαγματικὸ ἰσοζύγιο καὶ φυσιολογικὸ πληθωρισμὸ. Ἄν μάλιστα πάρουμε τὸ παράδειγμα τοῦ Λιβάνου, ποῦ χωρὶς πλουτοπαραγωγικὲς πηγές, χωρὶς ἀποδήμους, χωρὶς ναυτιλία καὶ μὲ πολιτικὴ ἀστάθεια, ἔχει ἓνα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα

κατά κεφαλὴν εἰσοδήματα τοῦ κόσμου, χάρις στὴν ἐλευθερία τοῦ συναλλαγματος, βλέπουμε ὅτι δὲν χρειάζεται πολὺ θάρρος γιὰ νὰ καταργήσουμε τοὺς συναλλαγματικούς περιορισμούς καὶ στὴν Ἑλλάδα. Πρὸ πάντων σήμερα ποῦ ἡ δραχμὴ εἶναι σκληρὸ νόμισμα.

Ἡ Ἀκτὴ τοῦ Ἐλεφαντοστοῦ εὐήμερεῖ μέσα σὲ ὄλα τὰ μὴ λευκὰ ἀφρικανικὰ κράτη τὰ ὁποῖα πάσχουν ἀπὸ πληθωρισμό, ἐπειδὴ ἔχει ἐλευθερία συναλλάγματος.

Ἡ αἰγυπτιακὴ λίρα ἦταν σκληρὸ νόμισμα πρὶν ἀπὸ τοὺς περιορισμούς τοῦ Νάσερ. Ἡ Αὐστραλία ἐστέναζε κάτω ἀπὸ τοὺς περιορισμούς τῶν σοσιαλιστικῶν κυβερνήσεων ὡστόσο ἀνετράπησαν καὶ ἀποκατεστάθη ἐλευθερία στὶς συναλλαγές.

Οἱ χώρες τῆς Λατινικῆς Ἀμερικῆς ὑποφέρουν ἀπὸ ἀδυσώπητο πληθωρισμό, ἐπειδὴ ὅλες ἔχουν συναλλαγματικούς περιορισμούς.

Διαφθορὰ ὅπου ὑπάρχουν συναλλαγματικοὶ περιορισμοὶ

Οἱ συναλλαγματικοὶ περιορισμοὶ προϋποθέτουν δημιουργία ὑπηρεσιῶν γιὰ τὴν ἀστυνόμευση τῆς οἰκονομίας καὶ εἶναι γνωστὸ ὅτι ὄσο περισσότεροι εἶναι οἱ περιορισμοὶ τόσο ἐνθαρρύνεται ἡ διαφθορὰ καὶ ἡ παράνομη συναλλαγὴ, ἀφορμὴ τῆς ὁποίας εἶναι ἡ κακοδαιμονία ποῦ ἐπικρατεῖ στὴ Λατινικὴ Ἀμερικὴ καὶ δὲν ἀφήνει τίς πραγματικὰ πλούσιες αὐτὲς χώρες νὰ ὀρθοποδήσουν.

Δὲν φτάνουν οἱ νόμοι ὑπὲρ τῶν ξένων κεφαλαίων

Οἱ νόμοι τοὺς ὁποίους ἔχουμε θεσπίσει γιὰ τὴν προσέλκυση ξένων κεφαλαίων ἔχουν ἀποφέρει ἱκανοποιητικούς καρπούς ἐπειδὴ προβλέπουν σχετικὴ ἐλευθερία συναλλάγματος ὑπὲρ τῶν ξένων κεφαλαίων ποῦ ἐπενδύονται στὴν Ἑλλάδα. Οἱ νόμοι ὅμως αὐτοὶ εἶναι νόμοι ποῦ ἀφοροῦν λίγους ξένους ἐπιχειρηματίες, ποῦ μποροῦν νὰ ἔχουν νομικούς συμβούλους καὶ ὄχι τοὺς πολλοὺς Ἑλληνας ποῦ δὲν μποροῦν νὰ πληρώνουν νομικούς συμβούλους. Καὶ ἡ οἰκονομία μας δὲν μπορεῖ νὰ στηριχθῆ στὸς λίγους.

Μᾶς χρειάζεται λοιπὸν ἐλευθερία γιὰ νὰ ἐξελληνισθοῦν τὰ χρήματα τῶν πολλῶν ἀποδημῶν Ἑλλήνων, ὥστε νὰ ἀνορθωθῆ ἡ οἰκονομία μας καὶ αὐτὸ μπορεῖ νὰ ἐπιτευχθῆ μόνο ἂν ὑπάρξῃ ἐλευθερία συναλλαγματος.

Ἡ ἐλευθερία συναλλάγματος δὲν θὰ κλονίσῃ τὴν δραχμὴ

Ὁ φόβος ὅτι ἡ ἐλευθερία συναλλάγματος θὰ κλονίσῃ τὴν δραχμὴ δὲν εὐσταθεῖ.

Πρῶτον, ἐπειδὴ ὄσοι ἔχουν διαθέσιμες δραχμὲς γιὰ νὰ τίς τοποθε-

τήσουν στο έξωτερικό δέν είναι τόσο πολλοί, ἄν κρίνουμε ἀπὸ τὸ ὕψος τῶν καταθέσεων Ταμιευτηρίου, πὺ κατὰ ἓνα σημαντικὸν ποσοστὸν ἀντιπροσωπεύουν τὶς οἰκονομίες τῶν Ἑλλήνων.

Δεύτερον, ἐπειδὴ ὅσοι ἔχουν διαθέσιμα, ἀναζητοῦν κάποιον εἰσόδημα καὶ δέν ὑπάρχει χώρα στὴν ὁποία οἱ ἀτομικὲς οἰκονομίες νὰ ἀποδίδουν τόσο εἰσόδημα ὅσο ἀποδίδουν οἱ οἰκονομίες στὴν Ἑλλάδα.

Τρίτον, ἐπειδὴ ἡ συναλλαγματικὴ ἐλευθερία θὰ περιορίσῃ τὸ ἐλάχιστο, ἄν δέν τὸ καταργήσῃ ἐντελῶς, τὸ λαθρεμπόριο συναλλάγματος.

Τέταρτον, ἡ συναλλαγματικὴ ἐλευθερία εἶναι ἀναμφισβήτητο ὅτι θὰ προκαλέσῃ αὐξήσῃ εἰσορῆς συναλλάγματος.

Πέμπτον, τὰ κέρδη δέν θὰ ἐξάγωνται ὅλα, ἀλλὰ θὰ ἐπανεπενδύονται.

Περισσότερο συνάλλαγμα θὰ εἰσαχθῇ ἀπὸ ὅσο θὰ ἐξαχθῇ

Ἄν τώρα λάβουμε ὑπ' ὄψιν μας ὅτι τὰ εὐρισκόμενα κεφάλαια στὸ ἐξωτερικὸ πὺ εἶναι διαθέσιμα σὲ ἑλληνικὰ χέρια εἶναι κατὰ πολὺ μῆτριους ὑπολογισμοὺς τέσσαρα δισεκατομμύρια δολλάρια (2 000 δολλάρια κατὰ ἀπόδημο!) καὶ ὅτι τὰ διαθέσιμα στὴν Ἑλλάδα εἶναι δύο περίπου δισεκατομμύρια δολλάρια (καταθέσεις Ταμιευτηρίου καὶ προθεσμίας) εἶναι φυσικὸ νὰ συμπεράνουμε ὅτι τὸ ὕψος τῶν κεφαλαίων τὰ ὁποῖα θὰ εἰσαχθοῦν θὰ εἶναι ἀνάλογο πρὸς τὸ ὕψος τῶν διαθεσίμων στὸ ἐξωτερικὸ καὶ ὅτι τὰ κεφάλαια πὺ θὰ ἐξαχθοῦν μετὰ τὴν ἄρση τῶν συναλλαγματικῶν περιορισμῶν θὰ εἶναι ἀνάλογο πρὸς τὸ ὕψος τῶν διαθεσίμων στὸ ἐσωτερικὸ.

Αὐτό, χωρὶς νὰ λάβουμε ὑπ' ὄψιν τὸ συνάλλαγμα πὺ θὰ εἰσρεύσῃ ἀπὸ ἠύξημένες ἐπενδύσεις καὶ ἐπαναπατρισμό, γιὰτὶ σήμερα οἱ συναλλαγματικοὶ περιορισμοὶ δημιουργοῦν παρανομίαν, ἡ ὁποία ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὸ συνάλλαγμα πὺ θὰ βγῇ μιὰ φορά, δέν ἐπανερχεται στὸν τόπον.

Συνέπεια τῆς καταργήσεως τοῦ λαθρεμπορίου συναλλάγματος θὰ εἶναι ἡ διοχέτευσις πολλαπλασίου ποσοῦ συναλλάγματος μέσφ τῶν Τραπεζῶν, τὰ κέρδη τῶν ὁποίων θὰ αὐξηθοῦν, ὅπως θὰ αὐξηθοῦν καὶ οἱ φόροι τοῦ δημοσίου καὶ θὰ ἐνισχυθῇ ἡ κεφαλαιαγορά.

Ἡ δημιουργία κεφαλαιαγορᾶς εἶναι ἀλληλένδετη μὲ τὴν συναλλαγματικὴ ἐλευθερία ἐπειδὴ θὰ προσελκύσῃ τὰ κεφάλαια ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸ. Ἡ μαύρη ἀγορὰ συναλλάγματος αὐξάνει τὸν τιμάρημο, δεδομένου ὅτι ὅταν ὁ κάτοχος ξένου συναλλάγματος στὸ ἐξωτερικὸ δέν τὸ ἐξαργυρώνει μέσφ τῶν Τραπεζῶν, ἀλλὰ τὸ ἐκχωρεῖ ἀντὶ δραχμῶν εἰς ἀγοραστὰς οἱ ὁποῖοι χρειάζονται συνάλλαγμα στὸ ἐξωτερικὸ, αὐξάνει ἡ ἀγοραστικὴ δύναμις χωρὶς συναλλαγματικὸ ἀντίκρουσμα καὶ προκαλεῖται πληθωρισμός.

Εἶναι λοιπὸν ἀνάγκη νὰ ἀφεθῇ ἐλεύθερο τὸ συνάλλαγμα ἐφ' ὅσον ἔχουμε σταθερὴ δραχμὴ πὺ κατὰ κύριον λόγον ὀφείλεται στὴν πίστη

πού έχει ή Ἑλλάς στό ἐξωτερικό. Πίστη πού δέν αξιοποιεῖται στό maximum ἐφ' ὅσον ἐξακολουθοῦν οἱ συναλλαγματικοὶ περιορισμοί.

Καί γιά νά καταλάβουμε τὰ κακά τῶν περιορισμῶν, ἄς σκεφθοῦμε τί θά ἔκαναν ὅσοι ἔχουν καταθέσεις στίς Τράπεζες ἂν τοὺς ἔλεγαν πῶς δέν μποροῦν νά ἀποσύρουν τίς καταθέσεις τους παρά μόνο ὑπό ὠρισμένους ὅρους. Θά ξανακατέθεταν στίς Τράπεζες ;

Βασικός συντελεστής ἐπιτυχίας εἶναι ἡ

ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗ

Εἰδική Ἐπιθεώρησης ἐρέυνης προβλημάτων καὶ διαφημίσεως,
δημοσίων σχέσεων, Marketing.

Μοναδική ἔκδοσις εἰς τὴν Ἑλλάδα

Ἡ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΣ ἐνδιαφέρει τὸν βιομήχανον, τὸν ἔμπορον, τὸν διαφημιστὴν, τὸν σύμβουλον δημοσίων σχέσεων, κάθε ἐπιχειρηματίαν δημοσιότητος.

Ἡ μόνη ἔκδοσις πού δημοσιεύει μηνιαῖα στατιστικὰ στοιχεῖα τῆς διαφημιστικῆς κινήσεως τῆς χώρας μας.

Πληροφορίαι καὶ συνδρομαί : Λεωφ. Συγγροῦ 4 – Τηλ. 910.079

Διευθυντής : Μ. Β. ΠΑΥΛΙΔΗΣ